

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Sisäasiainministeriö
hare@intermin.fi

Lausunto
Laakkonen/AV

1 (6)
205/04/00/2012

8.1.2013

Lausuntopyyntönne 4.12.2012

Poliisin palveluverkoston kehittäminen

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi koskien poliisin palveluverkoston kehittämistä. Poliisin hallintorakenteen uudistuksessa tavoitteeksi on asetettu kysynnän huomioiva, asiakaspalvelun muutoksiin sopeutuva, tehokas ja taloudellinen poliisin toimipiste- ja asiakaspalveluverkosto. Jatkossa kaikki poliisin omat toimipisteet ovat statukseltaan poliisiasemia ja nykyisestä *poliisin palvelupiste* -nimityksestä luovutaan. Pienimpiä palvelupisteitä kehitetään yhteispalvelupisteiksi. Yhteispalvelupisteiden osalta palveluverkko tarkentuu toimeenpanovaiheessa ja Asiakaspalvelu 2014 -hankkeessa valmisteilla olevan uuden viranomaisten yhteisen asiakaspalveluratkaisun toteutuessa.

Pohjois-Karjalan osalta suunnitellut muutokset ovat tiivistetysti seuraavat:

- Paikallispoliisin hallinnollisten yksiköiden, poliisilaitosten, määrää esitetään vähennettäväksi 24:stä 11:stä poliisilaitokseen hanketyöryhmän raportissa esitetyllä aluejaolla. Itä-Suomeen muodostetaan tämän mukaisesti uusi poliisilaitos nykyisistä Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon poliisilaitoksista. Nykyinen Pohjois-Karjalan poliisilaitoksen Joensuun pääpoliisiasema lakkautetaan ja uuden laajemman poliisilaitoksen pääpoliisiasema sijoitetaan joko Joensuuhun, Kuopioon tai Mikkeliin. Pääpoliisiasema on poliisilaitoksen hallinnollinen päätoimipiste, josta poliisilaitosta johdetaan.
- Tilankäyttöä tehostetaan Nurmeksessä ja Ilomantsin poliisiasemilla.
- Juuan, Enon ja Liperin poliisin nykyiset palvelupisteet kehitetään yhteispalvelupisteiksi siten, että muutoksella ei ole vaikutusta palvelutasoon.
- Polvijärvellä etsitään tarkoituksenmukainen ratkaisu kuulustelutiloille, joita käytetään tarpeen mukaan.

Maakuntaliitto painottaa poliisipalvelujen hyvää saatavuutta ja poliisin näkyvää läsnäoloa väestön tasa-arvoisen aseman ja turvallisuuden varmistamiseksi koko maan laajuisesti, kaikissa kunnissa. Pohjois-Karjalan maakunnassa etäisyydet ovat pitkiä, eivätkä poliisin hälytysajat saa enää nykyisestä kasvaa. Voimakkaasti kasvava rajaliikenne on huomioitava liikennevalvonnassa.

Lisäksi Pohjois-Karjalan kokonaistilanteen ja väestön turvallisuuden tunteen osalta on poliisiuudistuksen toimeenpanossa ja poliisin voimavarojen alueellisessa mitoittamisessa huomioitava seuraavat erityiset asiat:

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Sisäasiainministeriö
hare@intermin.fi

Lausunto
Laakkonen/AV

2 (6)
205/04/00/2012

8.1.2013

1) Pohjois-Karjalan prikaatin lakkauttaminen vuoden 2013 lopulla lisää puolustusvoimien tarjoaman virka-avun viivettä kohteeseen saavuttaessa noin kahdella tunnilla, kun virka-apuosasto lähtee liikkeelle Kajaanista tai Kuopista.

2) Pohjois-Karjalan rajavartioston henkilöstövoimavarat ovat pienentyneet merkittävästi huolimatta siitä, että rajavartiostolla on ollut merkittävä rooli harva-tehtävien osalta esimerkiksi kotihälytyksissä ja ensivastetehtävissä lähimmän partion periaatteella. Rajavartioston niukkenevat resurssit maakunnassa uhkaavat mahdollisuuksia osallistua jatkossa harva-yhteistyöhön, vaikka tahtoa ja osaamista olisi, sillä samanaikaisesti rajaliikenne kasvaa voimakkaasti ja rajavartioston on keskityttävä ydintehtäviinsä rajavalvontaan.

3) Rajanylitykset itärajalla ovat olleet kovassa kasvussa jo useita vuosia. Vuonna 2012 Tohmajärven kunnan alueella sijaitsevalle Niiralan ylityspaikalla kertyi yli 1 500 000 ylitystä. Euroopan unionin ja Venäjän välinen viisumivapaus toteutuessaan arviolta jopa kolminkertaistaisi ylitysmäärät nykyisestä. Poliisin voimavarat on mitoitettava Pohjois-Karjalassa vastaamaan kasvavaa rajaliikennettä.

Poliisihallinnon uudistamisen erityiskysymyksenä Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ja Joensuun kaupunki esittävät Itä-Suomen (Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo, Etelä-Savo) pääpoliisiaseman sijoittamista Joensuuhun seuraavin perusteluin:

1) Asetetut valintakriteerit tukevat Joensuuta

Poliisin hallintorakennemuutostusta valmisteleva hanketyöryhmä on linjannut, että pääpoliisiasemien fyysisen sijoittumisen tulee tukea poliisilaitoksen johtamisen edellytyksiä ottaen huomioon poliisilaitoksen toimialueeseen liittyvät erityispiirteet. Pääpoliisiaseman sijoittumisessa lähtökohtana tulee olla nykyisten pääpoliisiasemien ja poliisiasemien henkilöstömäärien ja henkilöstön sijoittumisen ohella toimialueiden sisäiset tehtäväkeskittymät ja -määrät, väestön keskittyminen ja väestömäärät sekä toimialueen sisäiset etäisyydet ja niihin perustuvat kulku- ja liikenneyhteydet. Myös toimialueen kieliolosuhteille ja käytettävissä oleville toimitiloille voidaan antaa merkitystä arvioitaessa pääpoliisiaseman sijoittumisen tarkoituksenmukaisuutta. Sijoittumisen perusteita arvioitaessa huomiota voidaan kiinnittää myös esimerkiksi sidosryhmien tai muiden valtion virastojen tai toimintojen sijainnille kuten myös maakunnallisen hallinnon tai elinkeinoelämän sijoittumiselle.

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Sisäasiainministeriö
hare@intermin.fi

Lausunto
Laakkonen/AV

3 (6)
205/04/00/2012

8.1.2013

Hankeryhmä esittää Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan uuden poliisilaitoksen pääpoliisiasemaa sijoitettavaksi Kuopioon sillä perusteella, että Kuopio on väestömäärältään toimialueen suurin kaupunki ja tällä hetkellä siellä sijaitsee henkilöstömäärältään toimialueen suurin pääpoliisiasema.

Toiminnallisina kaupunkiseutuina Joensuu ja Kuopio ovat väestömäärältään tasavahvat. Seutukunnittain tarkasteltuna Joensuun seudun vuoden 2011 väkiluku oli 124 000 ja Kuopion seudun 123 000. Myöskään erot nykyisten poliisiasemien henkilöstövahvuudessa eivät ole merkittävät. Joensuun henkilöstövahvuus nykyisellä Pohjois-Karjalan pääpoliisiasemalla on 173, eikä ero Kuopion henkilöstövahvuuteen (195) ole suuri. Mikkelin henkilöstömäärä (111) on huomattavasti Joensuuta ja Kuopiota pienempi. Vaikka hallinnollinen ratkaisu Itä-Suomen pääpoliisiaseman sijoittamisesta ei välittömästi merkitsekään suuria henkilöstösiirtoja, tulee päätös pitkällä aikavälillä vahvistamaan pääpoliisiasemaa, kun esikunta kehittyy ja avainhenkilöitä rekrytoidaan sijoituspäätöksen mukaiselle paikkakunnalle.

Muut hankeryhmän asettamat kriteerit tukevat vahvasti Joensuuta. Näitä kriteerejä arvioidaan tarkemmin seuraavissa kohdissa.

2) Joensuun uuden oikeus- ja poliisitalon rakentaminen mahdollistaa optimaaliset tilaratkaisut myös pääpoliisiaseman tarpeisiin

Joensuuhun toteutetaan uusi oikeus- ja poliisitalo, jonka rakentamisen suunnittelu on käynnistynyt, kun raha-asiainvalidiokunta puolsi hanketta joulukuussa 2012. Poliisihallinnosta hankesuunnittelussa ovat olleet mukana Pohjois-Karjalan poliisilaitoksen Joensuun pääpoliisiasema, liikkuva poliisi, keskusrikospoliisi ja suojelupoliisi. Oikeushallinnosta uusiin toimitiloihin tulevat sijoittumaan Pohjois-Karjalan käräjäoikeus ja Itä-Suomen syyttäjänviraston Joensuun palvelutoimisto.

Uuden oikeus- ja poliisitalon valmistuminen mahdollistaa kaikkien poliisi- ja oikeushallinnon toimijoiden sijoittumisen uusiin moderneihin toimitiloihin. Uuden toimitilaratkaisun yhteydessä Itä-Suomen pääpoliisiaseman tarpeet voidaan huomioida optimaalisesti, mikä mahdollistaa vahvan yhdessä osoitteessa toimivan poliisi- ja oikeushallinnon keskittymän muodostumisen Itä-Suomeen. Itä-Suomen yliopiston oikeustieteen koulutus Joensuun kampuksella luo erinomaiset edellytykset keskittymän kehitykselle.

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Sisäasiainministeriö
hare@intermin.fi

Lausunto
Laakkonen/AV

4 (6)
205/04/00/2012

8.1.2013

3) Joensuussa ovat edustettuina kaikki poliisin osa-alueet

Keskusrikospoliisin toiminta keskitetään esitysten mukaisesti Vantaan toimitalon lisäksi seuraaviin toimipisteisiin: Joensuu, Maarianhamina, Oulu, Rovaniemi, Tampere ja Turku. Sijoittelussa on huomioitu erityisesti keskusrikospoliisille kuuluvat kansainväliset tehtävät, viranomaisyhteistyöhön liittyvät tarpeet sekä sisäisen turvallisuuden ministeriryhmän linjaukset. Keskusrikospoliisin toimipisteenä Joensuu tulee vahvistumaan, minkä vuoksi on tarkoituksenmukaista sijoittaa myös Itä-Suomen pääpoliisiasema Joensuuhun, mikä varmistaa saumattoman yhteistyön toimijoiden kesken. Keskusrikospoliisin Joensuun kokoisen toimipisteen henkilöstömäärän arvioidaan jatkossa olevan noin 25 henkilöä. Lisäksi Joensuuhun sijoittuu myös suojelupoliisin toimipiste. Joensuu on kolmen maakunnan alueella ainoa kaupunki, jossa kaikki poliisin osa-alueet ovat edustettuina.

4) Joensuun sijainti tarjoaa maantieteellisesti aidon itäisen vaihtoehdon

Itä-Suomen pääpoliisiaseman sijoittaminen Joensuuhun varmistaisi aidon itäisen ulottuvuuden poliisilaitosten sijoittamisessa. Hankeryhmän esityksen mukaisesti Kuopio olisi uusista poliisilaitoksista kaikkein itäisin. Esitetyn mukaisesti itärajan välittömästä läheisyydestä jää puuttumaan pääpoliisiasema, mikäli sijoituspaikat ovat etelästä pohjoiseen lukien Kouvola, Kuopio, Oulu ja Rovaniemi. Joensuun maantieteellinen sijainti on mm. rajaliikenteen kasvun kannalta keskeinen.

5) Yhteistyö rajavartioston ja puolustusvoimien aluetoimiston kanssa

Henkilöliikenne on kasvanut Suomen ja Venäjän rajalla ennätysmäisesti viime vuosien aikana. Rajanylitysten kokonaismäärä itärajan rajanylityspaikoilla tulee suurella todennäköisyydellä ylittämään kuluvana vuonna 12 miljoonan rajan. Liikenteen arvioidaan kasvavan 15- 20 %:n vuosivauhtia seuraavan viiden vuoden ajan. Pohjois-Karjalassa sijaitsevilla Niiralan kansainvälisellä ylityspaikalla päästiin yli 1,5 miljoonan rajanylityksen vuonna 2012 ja vahva kasvu jatkuu. Niiralan ylityspaikan kautta kanavoituu merkittävin osa myös Pohjois- ja Etelä-Savoon suuntautuvasta rajaliikenteestä.

Rajavartioston selvityksen perusteella rajaliikenne ei vaikuta yksinomaan rajanylityspaikoilla toimivien viranomaisten tehtäviin ja resursseihin vaan heijastaa monialaiset vaikutuksensa useamman viranomaisen toimintaan ja toimintaedellytyksiin. Pääpoliisiaseman sijoittaminen Joensuuhun tukisi merkittäväällä tavalla monitoimialaisen viranomaisyhteistyön edellytyksiä itäisessä Suomessa. Pohjois-Karjalan rajavartioston toimialueena ovat

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Sisäasiainministeriö
hare@intermin.fi

Lausunto
Laakkonen/AV

5 (6)
205/04/00/2012

8.1.2013

Pohjois-Karjalan sekä Pohjois-Savon maakunnat ja sen esikunta sijaitsee Joensuun Onttolassa.

Pohjois-Karjalaa pidetään onnistuneena esimerkkinä ns. HARVA-yhteistyössä. Rajavartiosto on voimavarojensa puitteissa ollut tukemassa poliisin toimintaa hoitamalla esimerkiksi kotihälytyksiä ja ensivastetehtäviä lähimmän partion periaatteella. Pääpoliisiaseman sijoittaminen Joensuuhun varmistaisi myös hallinnon tasolla yhteistyön HARVA-tavoitteiden mukaisesti. Sisäisen turvallisuuden ministeriryhmä on todennut omassa poliisin hallintouudistusta kokevassa kannanotossaan, että erityisesti on huolehdittava palveluiden turvaamisesta HARVA-alueilla.

Yhteistyöllä puolustusvoimien aluetoimiston kanssa on myös merkitystä viranomaisten alueellisessa toiminnassa. Puolustusvoimauudistuksen myötä Pohjois-Karjalan aluetoimisto Joensuussa tulee vahvistumaan niin henkilöstön kuin tehtävienkin osalta. Tältä osin pääpoliisiaseman sijoittaminen Joensuuhun tukee viranomaisyhteistyötä sekä asevelvollisuusasioiden että poikkeusolojen varautumissuunnittelun osalta.

6) Joensuun seudulla on valtioneuvoston nimeämä tukialuestatus

Joensuun seudulle on kohdistunut lyhyen ajan sisään useita valtion hallintorakenteiden alasajoja ja työpaikkojen vähennyksiä. Puolustusvoimauudistus vie nettomääräisesti noin 150 työpaikkaa Pohjois-Karjalan Prikaatin lakkauttamisen johdosta. Häätäkeskusuudistus puolestaan tarkoittaa 30 työpaikan menetystä toimintojen Kuopioon keskittämisen seurauksena. Lisäksi Joensuun seudulle ovat kohdistuneet myös kahden vastaanottokeskuksen lakkautukset Kontiolahdella. Valtion työpaikkojen määrää talousalueella ovat vähentäneet myös aluehallintouudistus sekä rajavartioston toteuttamat rajavartioiden määrän vähennykset ja siirrot muille alueille.

Itä-Suomen pääpoliisiaseman sijoittaminen Joensuuhun kompensoisi valtion työpaikkamenetyksiä ja hallinnon rakenteiden alasajoa Pohjois-Karjalassa. Lisäksi ratkaisu tasapainottaisi valtionhallinnon rakenteiden sijoittumista Itä-Suomessa. Valtioneuvosto on nimennyt Joensuun seudun erityiseksi tukialueeksi vuoden 2015 loppuun saakka.

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Sisäasiainministeriö
hare@intermin.fi

Lausunto
Laakkonen/AV

6 (6)
205/04/00/2012

8.1.2013

Itä-Suomen pääpoliisiaseman sijoittaminen Joensuuhun on edellä kuvatuin perusteluin erinomainen vaihtoehto. Erityisesti korostamme mahdollisuuksia, jotka syntyvät pääpoliisiasemaratkaisun kytkemisestä Joensuuhun rakennettavan uuden oikeus- ja poliisitalon toimitilainvestointiin. Ratkaisu tukisi poliisihallinnolle asetettuja säästöta-voitteita toimitilatehokkuutta parantamalla.

POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITTO

Pentti Hyttinen
maakuntajohtaja

Sami Laakkonen
kehittämispäällikkö